КОШУМЧА АДАБИЯТ
(Кошумча маалыматты кайдан табууга болот?)

Бул китептин биринчи басылмасына биз кошумча маалымат булактарынын тизмесин кошконбуз. Жарык көргөн айрым басылмалардан маалыматтарды бул китепте пайдаланып, алардын аттарын ошол тизмеде келтиргенбиз. Мындан тышкары, тизмеге бул китепте колдонулбаган, бирок адамдар үчүн пайдалуу болушу мүмкүн деп туюлган китептердин жана материалдардын аттарын да киргизгенбиз.

Бул китептин жарык көргөн күнүнөн бери көп жыл өттү. Китептин андан кийинки басылмаларында сунуш кылынган башка китептердин далай бөлүгү басылып чыкпай калган. Андыктан ушул басылмасында келтирилген кошумча адабияттын тизмеси китептин баштапкы басылмасындагы тизмесинен бир топ айырмаланат. Биз бул китепте колдонулган башка китептерди жана авторлордун материалдарын китепте атап өтүүнү улантып келе жатабыз. Мүмкүн болгондо, материалдарды элге жайылткан уюмдардын же басмалардын аттарын жана даректерин кошуп жүрөбүз, андыктан каалагандар алар менен түз байланыша алышат.

Кээ бир китептердин автордук же жайылтуу укуктарынын ээлерин таба алган жокпуз, андыктан сиздин убактыңызды жана буга күч жумшооңузду үнөмдөө максатында буларды ушул тизмеге кошпой эле коюуну туура деп таптык.

Биз бул жаңы тизмеге адамдын ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрүн чектеген ар түрдүү илдеттер боюнча материалдарды сунуш кылган уюмдардын жана ассоциациялардын аттарын киргиздик. Бул уюмдардын материалдары бир бириникине окшош эмес. Айрымдары материалдарын бекер жөнөтүшөт, бирок көпчүлүгү материалдары үчүн бир аз акча сурашат. Булар саткан китептердин түрлөрү жана алардын баалары тууралуу маалыматты алуу үчүн, бул уюмдар менен түз байланышыңыз. Алар сизге иш жүзүндө жардам бере алышы үчүн, сизге эмне керек экенин аларга мүмкүн болушунча тагыраак түшүндүрүңүз.

Бул тизмеге кошулган уюмдардын көпчүлүгү АКШда жайгашканын байкайсыз. Бирок башка өлкөлөрдө жайгашкандары дагы бар. Сиз жашаган аймакта ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын кандай уюмдары же ассоциациялары бар экенин сураштырыңыз. Сизге керектүү маалыматты жана материалдарды жергиликтүү уюмдардан алуу жеңилирээк болушу мүмкүн.

ДЕН СООЛУК МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮН ЧЕКТЕГЕН ИЛДЕТ ЖАНА РЕАБИЛИТАЦИЯ: ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

Training in the Community for People with Disability (Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарды коомчосунда үйрөтүү). World Health Organization, Avenue Appia 20, 1211 Geneva 27, SWITZERLAND. Тел: 41 22 791 2111, факс: 41 22 791 3111, publications@who.int, http://www.who.int/disabilities/publications/cbr/training/en/

Өтө негизги маалымат, кээ бир жерлери өтө эле. Эң акыркы басылмасы жакшыртылган, бирок анда уюштуруунун жана иштетүүнүн авторитардык “жогорудан төмөн” ыкмасы чагылдырылган. Жазылган тили абдан жөнөкөй. Сүрөттөрү көп. Өкмөт тарабынан башкарылган “коомчолук программанын” толук долбоорунун бир бөлүгү бар.

Special Needs Project (Өзгөчө муктаждыктары бар адамдар үчүн долбоор). 324 State Street, Suite H, Santa Barbara, CA 93101 USA. Тел: (800) 333-6867, факс: (805) 962-5087, books@specialneeds.com, www.specialneeds.com

Почто аркылуу соода кылган китеп дүкөнү. Адамдын ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрүн чектеген көп ар түрдүү илдеттер жана реабилитация боюнча көптөгөн китептерди сунуш кылат.

Maxwell, Watts Belser and David. ***A Health handbook for Women with Disabilities*** (Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү аялдар үчүн ден соолук маселелери боюнча маалымдама). Hesperian Health Guides, 1919 Addison St., Berkeley, CA 94704. Тел: 510-845-1447, факс: 510-845-9141, bookorders@hesperian.org, www.hesperian.org, 416 стр.

Өзгөчө муктаждыктары бар аялдар жана аларды карагандар үчүн кам көрүү, жыныстык ден соолук, төрөө жана аял затынын ден соолугуна тийешелүү башка маселелер боюнча сунуштар.

Levine, Suzanne. ***Volver a Vivir/Return to Life. A photographic report on the villager-run rehabilitation project*** (Жашоого кайтуу. Айылдын тургуну иштеткен реабилитациялоо долбоору боюнча сүрөттөрдөн турган маалымдоо эсеп-кысабы). Project PROJIMO, Mexico. Hesperian Health Guides (дарегин жогору жактан караңыз)

ПЕРВАЯ МЕДИЦИНСКАЯ ПОМОЩЬ

Werner, David. ***Where There is No Doctor*** (Үй-бүлөнүн ден соолугу үчүн). Hesperian Health Guides, 1919 Addison Berkeley, CA 94704. Тел: 510-845-1447, факс: 510-845-9141, bookorders@hesperian.org, www.hesperian.org, 506 бет.

Коомчолордогу медициналык-санитардык кызматкерлер жана үй-бүлөлөр тарабынан кеңири пайдаланылган, алгачкы медициналык жардамды көрсөтүү жана оорулардын алдын алуу маселелери боюнча негизги маалыматтарды камтыган китеп. Учурда жакшыртылган жана кеңейтилген экинчи басылмасы жарык көргөн.

Burns, Lovich, Maxwell and Shapiro. ***Where Women Have No Doctor*** (Аял кишилердин ден соолугу үчүн). Hesperian Health Guides (дарегин жогору жактан караңыз), 600 бет.

Жакырдык жана дискриминациялоо аял кишинин ден соолугуна кантип таасир тийгизери тууралуу маалыматтар медициналык маалыматтар менен айкалыштырылып берилген.

Werner, David and Bower, Bill. ***Helping Health Workers Learn*** (Коомчолордогу медициналык-санитардык кызматкерлердин окуп-үйрөнүүсүнө жардам берүү). Hesperian Health Guides (дарегин жогору жактан караңыз), 632 бет.

Ден соолук маселелеринде “адамды көңүл чордонуна коюп” билим берүү көз карашын камтыйт.

Dickson, Murray. ***Where There Is No Dentist*** (Тиш доктур жок жерде эмне кылуу керек). Hesperian Health Guides (дарегин жогору жактан караңыз), 248 бет.

Тиштерге жана бүйлөлөргө кам көрүү боюнча негизги маалыматтарды камтыйт.

ПОЛИОМИЕЛИТ

Huckstep, R.L. ***Poliomyelitis: A Guide for Developing Countries*** (Полиомиелит: Өнүгүп келе жаткан өлкөлөр үчүн колдонмо). Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарды реабилитациялоо боюнча көмөкчү каражаттарды жана маалыматтарды камтыйт. Интернет аркылуу таанышса болот: www.storage.googleapis.com/global-help-publications/books/help_poliomyelitis.pdf

Бул сонун китеп, тилекке каршы, басылып чыкпай калган. Маалыматы абдан толук. Ортопедиялык аппараттарды, көмөкчү жабдууларды, реабилитациялоо ыкмаларын, бейтапканада кам көрүү жана хирургия тууралуу маалыматтарды камтыйт. Жакыр өлкөлөр жана коомчолук программалар үчүн жакшылап ылайыкталган. Кагаз бетиндеги нускасына балким жетүүңүз мүмкүн, болбосо, электрондук вариантын пайдаланыңыз.

Post-Polio Health (formerly Polio Network News) (Полиомиелиттен жабыркап калгандан кийинки ден соолук). Post-Polio Health International, 4207 Lindell Blvd #110, St. Louis, MO 63108-2915, USA. Тел: (314) 534-0475, факс: (314) 534-5070, info@post-polio.org, www.post-polio.org

Ар үч айда маалымат жаңыланып турат, дүйнө жүзүнүн бардык булуң-бурчтарына жеткиликтүү. Полиомиелиттин адамдын ден соолугуна узак убактылуу таасирлерине басым коюлат. Полиомиелит боюнча илимий изилдөөлөр тууралуу маалыматтарды илгерилетип, бул илдеттен жабыр тарткан адамдардын бүткүл дүйнөлүк бирикмесин түзүүнү сунуш кылат.

БАЛДАРДЫН ЦЕРЕБРАЛДЫК ШАЛДЫГЫ (БЦШ)

Bower, Eva ed. ***Finnie's Handling the Young Cerebral Palsied Child at Home*** (Церебралдык шалдыгы бар балага үйдө кам көрүү). Butterworth Heineman, 2008, 446 бет.

Үйдө кам көрүү жолжоболору тууралуу толук, "майда-чүйдөсүнө чейин", эң мыкты маалыматтарды камтыйт. Кээ бир үй-бүлөлөр үчүн китеп өтө эле "майда-чүйдөлүү" болушу мүмкүн, бирок коомчонун реабилитациялык программасына аны ишинде пайдаланууну биз көптөн-көп сунуш кылабыз.

Levitt, Sophie. ***Treatment of Cerebral Palsy and Motor Delay*** (Церебралдык шалдыгы бар жана моторикасы жай өрчүгөн баланы дарылоо). Wiley-Blackwell Publications, 10475 Crosspoint Blvd. Indianapolis, IN 46256, USA, Fifth edition, 2010. Тел: (877) 762-2974, факс: (800) 587-3299, www.wiley.com

Алдынкы колдонуучулар, негизинен физиотерапевттер үчүн колдонмо. Маалыматтары эң сонун, бирок тили жана көрсөтүлүшү түшүнүү үчүн татаалыраак. Мыкты сүрөттөрү көп.

БУЛЧУҢДАР ДИСТРОФИЯСЫ

Muscular Dystrophy Association, Inc. (Булчуңдар дистрофиясы бар адамдардын ассоциациясы). 222 S. Riverside Plaza, suite 1500, Chicago, IL 60606 USA. Тел: (800) 572-1717, www.mdausa.org, mda@mdausa.org

Булчуңдар дистрофиясынын бардык түрлөрү боюнча көптөгөн чакан китепчелери бар. Бул ассоциация АКШда жашаган балдар үчүн абдан пайдалуу болушу мүмкүн, анткени ал көптөгөн түрдүү кызматтарды камсыз кылат же буларды табууга көмөк бере алат. (Анын негизги максаты – илдеттен сакаюу жолун табуу.)

АРТРИТ

Arthritis Foundation (Артрит менен ооругандарга жардам берүү фонду). 1355 Peachtree St. NE, 6th fl., Atlanta, GA 30309 USA. Тел: (404) 872-7100, www.arthritis.org

Артриттин бир нече түрүнүн (алардын ичинде ювенилдик артрит да бар) ар түрдүү аспекттери боюнча жазуу түрүндөгү материалдардын көп түрлөрү бар. Артрит менен ооруган адамдардын функционалдык абалын жакшыртууга жана илдеттин кесепеттерин жеңилдетүүгө багытталган акыркы илимий изилдөөлөр боюнча маалыматтар улам жаңыланып турат.

ЖҮЛҮН ЧУРКУСУ

Spina Bifida Association of America (SBAA, Жүлүн чуркусун дарылоо боюнча америкалык ассоциация). 1600 Wilson Blvd., suite 800, Arlington, VA 22209 USA. Тел: (800) 621-3141, факс: (202) 944-3295, sbaa@sbaa.org, www.spinabifidaassociation.org

Негизги маалымат, өзгөчө АКШда жашагандар жана андагы тейлөө системинин кызматтарына укуктуулар үчүн пайдалуу.

Мындан тышкары, бул ассоциациядан заңды токтото албоо, жүлүн чуркусу жана буга окшогон башка маселелерге арналган басылмаларды алууга болот. Материалдарынын тизмесин алуу үчүн, алар менен байланышыңыз.

SHINE: Spina bifida, Hydrocephaly Information Networking Equality (SHINE: Жүлүн чуркусу жана гидроцефалия боюнча маалыматтар менен өз ара бөлүшүү жана баарына алардын бирдей жеткиликтүүлүгү). 42 Park Road, Peterborough, PE1 2UQ, UNITED KINGDOM. Тел: (44 845) 450 7755, факс: (44-173) 355-5985, helpline@asbah.org, www.asbah.org

Жүлүн чуркусу жана гидроцефалия боюнча далай маалыматты бул уюм аркылуу алууга болот. Маалыматтардын кээ бири абдан мыкты иштелип чыккан.

ЖҮЛҮН ЖАБЫРКОО

Bromley, Ida. ***Tetraplegia and Paraplegia: A Guide for Physiotherapists*** (Тетраплегия жана параплегия: Физиотерапевттер үчүн колдонмо). Churchill Livingston, Elsevier. www.elsevier.com, 2006, 428 бет.

Көнүгүүлөр, бейтапты туура жылдыруу жана денесинин абалын улам которуп туруу аркылуу эт оюлууларынын алдын алуу боюнча пайдалуу маалыматтар. Бир канча мыкты сүрөттөрү бар. Маалымат өтө техникалык.

Living with Spinal Cord Injury (Жабыркаган жүлүн менен жашоо). Материал PDF форматында, англис тилиндеги вариантын төмөнкү даректен бекер жүктөп алууга болот: www.holister.com/-/media/files/pfds-for-download/continence-care/hol_ccbl_living_w_sci_us_907500-112.pdf , на испанском: www.holister.com/-/media/files/pdfs-for-dowload/continence-care/viviendo-con-una-lesion-enla-medula-espinal_907640-712.pdf

Жүлүнү жабыркаган адамдар, алардын үй-бүлөлөрү жана аларды карагандар үчүн жеткиликтүү тилде жазылган пайдалуу колдонмо. Көп мыкты сүрөттөрү бар. Ичегилердин жана табарсыктын функцияларын башкаруу, бейтаптын терисине кам көрүү, жыныстык ден соолук ж.б.у.с. маселелер тууралуу бөлүктөрдү камтыйт.

ЭПИЛЕПСИЯ

Freeman, John M., Vinig, Eileen P.G. and Pillas, Diana J. ***Seizures and Epilepsy in Childhood–A Guide*** (Талма жана эпилепсия. Колдонмо). Johns Hopkins University Press, 2715 North Charles Street, Baltimore, MD 21218-4363, USA, Third edition 2002, 432 стр. Тел: (410) 516-6900, факс: (410) 516-6998.

Балдардагы эпилепсиянын көптөгөн аспекттери так түшүндүрүлгөн. Эпилепсиясы бар бала жана анын үй-бүлөсү үчүн мыкты ресурс. Эпилепсиялуу адамдарга жардам берүү фондунан сатып алса болот.

Epilepsy Foundation of America (Америкалык эпилепсиялуу адамдарга жардам берүү фонду). 8301 Professional Place, Landover, MD 20785, USA. Англис тилдүүлөр үчүн тел.: (800) 332-1000; испан тилдүүлөр үчүн тел.: (886) 748-8008, www.epilepsyfoundation.com

Эпилепсиянын ар түрдүү бардык аспектилери боюнча басылмалардын жана видеолордун чоң жыйнагын сунуш кылат. Эпилепсиясы бар адамдар, алардын үй-бүлөлөрү, мугалимдер жана жалпы коом үчүн атайын иштелип чыккан эл агартуучу материалдар бар.

ПЕС ООРУСУ

Бул категорияда саналган ресурстарды ***ILEP: The Teaching and Learning Materials Coordinator*** (Пес оорусуна каршы ассоциациялардын эл аралык федерациясы: Окутуу жана билим алуу материалдары боюнча координатор) алууга болот. ILEP, 234 Blythe Road, LONDON W14 OHJ, UNITED KINGDOM, тел: (44-20) 7602-6925, факс: (44-20) 7371-1621, books@ilep.org.uk, www.ilep.org.uk ILEPтин бул материалдарын англис жана француз тилдеринде интернет аркылуу бекер алууга болот.

ILEP Learning Guide No 1. How to diagnose and treat leprosy. 2001 (ILEP №1 маалымдоо колдонмосу: Пес оорусун кантип аныктоого жана дарылоого болот).

Мыкты сүрөттөрү бар жаңы басылма пес оорусун аныктаганды жана дарылаганды билүүгө муктаж болгон ден соолук маселелери боюнча ар түрдүү адистер үчүн ылайык.

ILEP Learning Guide No 2. How to recognize and manage leprosy reactions. 2002 (ILEP №2 маалымдоо колдонмосу: Лепроздук реакцияларды кантип аньык***тоого*** жана дарылап токтотууга болот).

Лепроздук реакцияларды аныктоо жана дарылап токтотуу боюнча бардык маселелерин камтыган колдонмо. Кортикостероиддерди коопсуз колдонуу тууралуу маалыматтарды камтыйт.

Training Guide (2011) and Rehabilitation Guide (1999) (Тренингдер (2011) жана реабилитация иштери (1999) боюнча колдонмолор).

Бул илдети бар адамдарга жардам берүү программаларын уюштуруу жана физикалык менен экономикалык күч-кубатты калыбына келтирүү тууралуу эки китеп.

Guidelines to Reduce Stigma (2011) (Стигма көйгөйүн азайтуу үчүн колдонмо (2011).

4 китептен турган жыйнак.

Triple Jeopardy (2015) (Үчилтик коркунуч (2015).

Дискриминацияга кабылып турган пес оорулуу аялдар жана кыздар тууралуу.

СОКУРДУК

Blind Children Center (Сокур балдар үчүн борбор). 4120 Marathon Street, Los Angeles, CA 90029, USA. Тел: (323) 644-2153, www.blindchildrenscenter.org

Бул борбор 5 жаштагы жана андан кичүү сокур балдарга жардам берүү үчүн атайын уюштурулган. Сокур балдары бар үй-бүлөлөр үчүн жазуу түрүндөгү көптөгөн материалдарды чыгарып турат.

Niemann, Sandy and Jacob, Namita. ***Helping Children Who Are Blind: Family and community support for children with vision problems*** (Сокур балдарга кантип жардам берсе болот: Көрүү көйгөйлөрү бар балага үй-бүлөсүнөн жардам жана колдоо). Hesperian Health Guides (дарегин 637-беттен караңыз)). 2000, 192 бет.

Бул китептеги жөнөкөй сунуштар көрүү көйгөйү бар балага зарыл ык-жөндөмдөрдү үйрөтүүгө ата-энелерге, мындай көйгөйлүү баланы карагандарга, мугалимдерге, коомчолордогу медициналык-санитардык кызматкерлерге, реабилитологдорго ж.б.у.с. жардам бериши мүмкүн. Мындан тышкары, китепте баланы өнүктүрүү боюнча инновациялык маалыматтарды жана оңой эле жасоого мүмкүн болгон кымбат эмес өнүктүрүүчү оюнчуктарды камтыган бөлүктөрү да бар.

Sandford-Smith, John. ***Eye Diseases in Hot Climates*** (Ысык аба-ырайлуу аймактардагы көз оорулары). Ulverscroft Foundation, the Green, Bradgate Rd., Anstey, Leicester LE7 7FU, UNITED KINGDOM. Тел: (44) 0116 2361595, www.ulverscroft-foundation.org/uk/about/our-publications. 164 стр.

Ден соолук маселелери боюнча иштеген программалар үчүн баалуу (англис жана француз тилдериндеги) ресурс. Тропик өлкөлөрдө кездешкен көз ооруларын кантип аныктоо, алардын алдын алуу жана мындай көйгөйлөрү бар адамдарга кам көрүү иш чараларын аткаруу керектигин үйрөтөт.

World Blind Union (Бүткүл дүйнөлүк сокур адамдардын бирдиги). CBC-ONCE, C/ La Coruna 18, Madrid 28020, SPAIN. info@wbuoffice.org, www.worldblindunion.org

ONCE (Испаниядагы сокур адамдардын ассоциациясы) – Бүткүл дүйнөлүк сокур адамдардын бирдигинин базасы. Алардын сокур адамдар үчүн иштеген уюмдардын жана программалардын деректирлиги бар. Сиздин региондо иштеген программалардын аттарын жана даректерин алуу үчүн, алар менен байланышыңыз.

ДҮЛӨЙЛҮК

Биз дүлөй адамдар үчүн материалдарды иштеп чыккандардын айрымдарын тизмеге коштук. Жаңдоо тилдери ар бөлөк жер-жерлерде ар түрдүү болорун эсиңизден чыгарбаңыз. Сиздин регионуңузда кандай ыкмалар жакшы иштейт жана кандай материалдар сунуш кылынат экенин изилдеңиз жана буга байкоо жүргүзүңүз.

Helping Children Who Are Deaf: Family and community support for children who do not hear well (Дүлөй балдарга кантип жардам берсе болот: Кулактары жакшы укпаган балага үй-бүлөсүнөн жана коомчосунан жардам жана колдоо). Hesperian Health Guides (дарегин 637-беттен караңыз). 2003, 250 бет.

Бул китепте дүлөй балдар башкалар менен мүмкүн болушунча толук катнашуусуна (анын ичинде тилди өздөштүрүүсүнө) жардам берүү жолжоболору камтылган. Китеп дүлөй баласынын өнүгүүсүнө шарт түзө турган туура чечимдерди кабыл алуусуна ата-энеге жардам берет.

Harris Communications, 15155 Technology Dr., Eden Prairie, MN 55344 USA. Тел: (800) 825-6758. www.harriscomm.com

Бул китеп дүкөнү дүлөй адамдар менен иштөө үчүн иштелип чыккан материалдарды жана басылмаларды сунуш кылат. Жаңдоо тилинде даярдалган популярдуу балдардын китептери, дүлөй адамдар үчүн көмөкчү каражаттар жана жабдуулар бар.

Medwid, Daria and Weston, Denise C. ***Kid Friendly Parenting with Deaf and Hard of Hearing Children*** (Дүлөй жана кулактары жакшы укпаган балдарды боорукердик менен чоңойтуу). Gallaudet University Press. 800 Florida Avenue NE, Washington, DC 20002-3695, USA. Тел: (202) 651-5488.

Дүлөй балдарды тарбиялоо тууралуу мыкты китеп. Шайыр жана ийкемдүү ыкмалардын жардамы менен ата-эне менен баланын ортосунда жакшы мамилелерди куруууга үйрөтөт.

The SEE (Signing Exact English) Center (Англис тилиндеги жаңдоо тилине үйрөтүү борбору). 10443 Los Alamitos Blvd., Los Alamitos, CA 90720, USA. 1993, 479 стр. Тел: (562) 430-1467, seecenter@seecenter.org, www.seecenter.org

Жаңдоо тилин үйрөтүү жана өздөштүрүү үчүн ар түрдүү ресурстарды жана тренингдерди камсыз кылат.

ASL Dictionary Online (Америкалык жаңдоо тилинин сөздүгү онлайн) www.handspeak.com

Сөздүк Америкалык жаңдоо тилиндеги 7500дөн ашык сөздү жаңдап белгилөөнүн жардамы менен кантип көрсөтсө болорун камтыган кыска видеоклиптерден турат.

ТЕРАПИЯ, КӨНҮГҮҮЛӨР ЖАНА ДЕНЕНИ ТУУРА АБАЛГА КЕЛТИРҮҮ

Hardinge, Elizabeth A., and Wilson, Patricia M.P. A ***Manual of Basic Physiotherapy for the Use of Nurses in Rural Hospitals*** (Айылдагы бейтапканалардагы медайымдар үчүн түпкү физиотерапия боюнча колдонмо). Tear Fund, UNITED KINGDOM, 1981, 162 бет. (басылып чыкпай калган)

Реабилитологдорду даярдоо үчүн так көрсөтүлүп иштелип чыккан абдан пайдалуу түпкү материалды камтыйт.

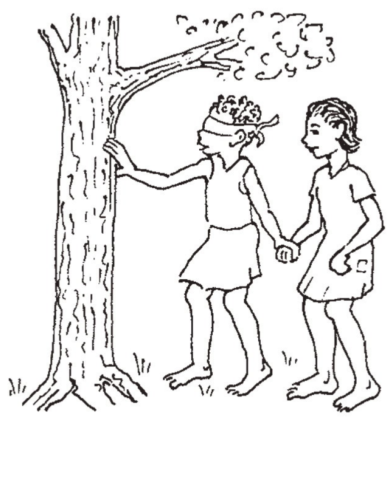

Bergen, Adrienne Falk and Colangelo, Cheryl. ***Positioning the Client with Central Nervous System Deficits: The wheelchair and other adapted equipment*** (Борбордук нерв системинде бузулуулары бар адамдын денесин туура абалга келтирүү: Дөңгөлөктүү отургуч жана башка ыңгайланма жабдуулар. Valhalla Rehabilitation Publications, 1985 (экинчи басылма), 237 бет. (басылып чыкпай калган)

Церебралдык шалдыгы бар конкреттүү балдардын муктаждыктарын канааттандыра турган ыңгайланма отургучтар майда-чүйдөсүнө чейин кылдат талкууланат. Сонун сүрөттөрү бар. Жазылган тили түшүнүү үчүн бир топ татаал.

Jaeger, D. LaVonne. ***Home Program Instruction Sheets for Infants and Young Children*** (Ымыркайлар жана жаш балдар үчүн физиотерапияны үйдөн аткаруу жолжоболору). PsychCorps division of Pearson. PO Box 599700, San Antonio, TX 78259 USA. (басылып чыкпай калган)

Бир топ көп көнүгүүнү аткаруу жолжоболорун камтыган жана жакшы сүрөттөр менен коштолгон барактары бар мыкты китеп. Кыймылдуу көнүгүүлөрдүн далай түрлөрүн камтыйт. (Jaeger жана Hewitt жазган биринчи басылманын жакшыртылган варианты.)

Stern, Linda and Steidle, Kathryn. ***Pediatric Strengthening Program*** (Балдардын булчуңдарын бекемдөө программасы). PsychCorps (буга чейин келтирилген китепти караңыз) (басылып чыкпай калган)

Бузулуулары же хирургиялык операциядан кийин калыбына келүү муктаждыгы бар балдардын булчуңдарын бекемдөө үчүн оюн түрүндө аткарылуучу көптөгөн көнүгүүлөрдү камтыйт. Үй-бүлөлөр балдары менен көнүгүүлөрдү өз алдынча жасоого мүмкүнчүлүктөрү болуш үчүн, китептеги көнүгүүлөрдүн көчүрмөлөрүн даярдап, аларды ошол үй-бүлөлөргө таратып берсеңиз болот.

Physical Therapy Assistant's Manual (Физиотерапевттин жардамчысы үчүн колдонмо). Handicap International. Sectur Ventes, 14 Av. Berthelot, 69361 Lyon, Cedex 07, FRANCE. (басылып чыкпай калган)

Ар бири 170 беттен турган 3 тому бар. Физиотерапияны кантип аткаруу керектигин үйрөтүүчү жөнөкөй колдонмолор. Биринчи китеби теориясын жана түпкү анатомияны камтыйт. Экинчисинде терапиялык ыкмалар көрсөтүлгөн. Ал эми үчүнчү китеби сизге ден соолук мүмкүнчүлүктөрүн чектеген конкреттүү илдетке жараша көнүгүүлөр программасын тандоого жардам берет. Сүрөттөрү мыкты даярдалган, жазылган тили түшүнүү үчүн жеңил.

БАЛАНЫН ӨНҮГҮҮСҮ ЖАНА ӨНҮГҮҮСҮНҮН АРТТА КАЛУУСУ

Miles, Christine. ***Special Education for Mentally Handicapped Children. A Teaching Manual*** (Акыл-эсинин өрчүүсү артта калган балдар үчүн атайын окутуу программасы: Колдонмо). Mental Health Centre, Dabgari Gardens, Peshawar edition, 1990, 277 бет. Сурамдарыңызды Humphrey Peters жибериңиз: humphrey@brain.net.pk Интернет аркылуу жеткиликтүү: www.files.eric.ed.gov/fulltext/ED361918.pdf

Атайын окутуу программасынын өнүгүп келаткан жергиликтүү коомчонун муктаждыктарына ылайыкталып жазылган варианты. Жазылган тили абдан түшүнүктүү. Бир нече мыкты сүрөттөрү бар. Жергиликтүү коомчолордогу программалар үчүн атайын окутуунун баарынан мыкты жазылган тексти деп эсептөөгө болот.

Sheda, Constance and Small, Christine. ***Developmental Motor Activities for Therapy. Instruction sheets for children*** (Булчуңдар моторикасын өрчүтүү үчүн терапиялык көнүгүүлөр. Балдар үчүн жолжоболор). Therapy Skill Builders (дарегин жогору жактан караңыз).

Баланы физикалык жактан өнүктүрүү жана анын булчуңдарынын моторикасын өрчүтүү үчүн мыкты сүрөттөр менен коштолуп түзүлгөн көнүгүүлөр жана иш чаралар. Көнүгүүлөрдү камтыган барактардын көчүрмөлөрүн даярдап, аларды үй-бүлөлөргө таратып берсе болот.

National Down Syndrome Congress (Даун синдрому боюнча улуттук конгресс). 30 Mansell Court, Suite 108, Roswell, GA 30076, USA. Тел: (800) 232-6372, факс: (770) 604-9898, info@ndsccenter.org, www.ndsccenter.org

Уюм Даун синдромуна байланыштуу ар түрдүү маселелер боюнча көптөгөн чакан китепчелер менен камсыз кылат. Мындан тышкары, уюм окулушу керек делген материалдардын тизмесин буга муктаж үй-бүлөлөргө сунуш кылат.

ӨЗҮН ТУУРА АЛЫП ЖҮРҮҮНҮ ЖАНА ДААРАТКАНАНЫ ПАЙДАЛАНГАНДЫ ҮЙРӨТҮҮ

Wipfler, Patty. ***Listening to Children*** (Баланын оюндагысын угуу). Hand in Hand, 55 Waverly St. Suite 25, Palo Alto, CA 94301, USA. Тел: (650) 322-5323, www.handinhandparenting.org

Ыйлоо, коркуу, ачуулануу, атайын убакыт, туталануу жана баланы угуп оюндагысын билүүнүн маанилүүлүгү тууралуу маалыматтарды камтыган 6 буклеттен турган жыйнак. Баланын сезимдери жана жүрүм-туруму менен иштөөнүн абдан жаңы жана революциялык ыкмасы. Атайын ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарга арналып жазылган эмес, бирок анын түпкүлүгүндөгү идея бардык балдарга жарай берет.

Azrin, Nathan and Foxx, Richard. ***Toilet Training in Less Than a Day*** (Дааратканаи пайдаланганды бир толук күнгө жеткирбей үйрөтүү). Simon & Schuster, www.skimonandschuster.com, 1989, 176 бет.

"Тез ыкма" үчүн жолжоболору мыкты; АКШ жана Европа өлкөлөрү үчүн иштелип чыккан.

ОЮНЧУКТАР ЖАНА ОЮНДАР

National Institute of Art and Disabilities (Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын иштери жана чеберчилиги улуттук институту). 551 23rd Street, Richmond, CA 94804, USA. 1983, 235 бет. Тел: (510) 620-0290, admin@niadart.org, www.niadart.org

Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар үчүн чыгармачылык борбор. Вебсайтында ар түрдүү өнөрлөрдүн жана чеберчилик формаларынын далайын үйрөнүү үчүн материалдар, жабдуулар, көмөкчү каражаттар жана жолжоболор бар.

Sher, Barbara. ***Extraordinary Play with Ordinary Things*** (Кадимки буюмдар менен кадимкидей эмес ойноо).

Ден соолук мүмкүнчүлүктөрүн чектеген илдетинин катаалдыгы түрдүү болгон балдар үчүн оюндар жана башка көңүл ачуучу иш чаралар. Ой жүгүртүүгө, кыймылдоого, анын ичинде дене бөлүктөрүнүн биргелешип кыймылдоосун жана дененин тең салмактуулугун сактоону өнүктүрүүгө шыктандыруу үчүн атайын иштелип чыккан. Үй-бүлөлөрдүн көпчүлүгү үчүн жеткиликтүү материалдар жана буюмдар пайдаланылат.

Rogow, Sally M. ***Shared Moments: Learning Games for Disabled Children*** (Чогуу ойнойлу: Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдар үчүн өнүктүрүүчү оюндар).

Физикалык, көрүү жана өрчүп-өнүгүү бузулуулары бар бөбөктөргө жана балдарга дем берип, аларды шыктандыруу үчүн атайын иштелип чыккан оюндар жана иш чаралар.

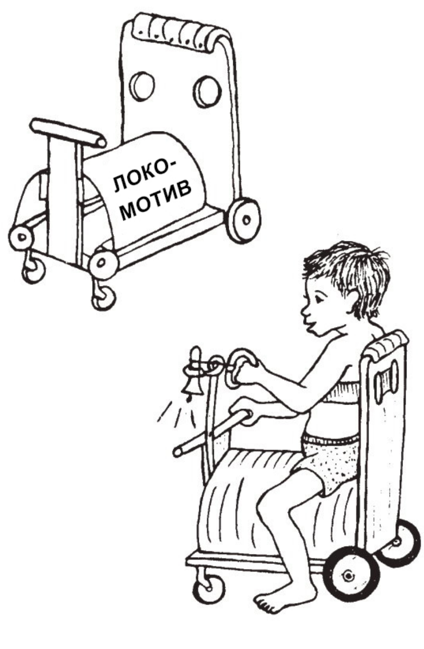

КАБАРДАРЛЫКТЫ ЖОГОРУЛАТУУ, ДЕН СООЛУГУНУН МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮ ЧЕКТЕЛҮҮ АДАМДАРГА КАРАТА САЯСАТ, РЕАБИЛИТАЦИЯ ЖАНА МЕДИЦИНА

Jones, Ron. ***The Acorn People*** (Эмен дарагынын жаңгагындай адамдар). Laurel-Leaf Books, 1745 Broadway, 10th Floor, New York, NY 10019 USA 1976, 80 бет.

Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдар, алардын эркиндикке жана түшүнүлүүгө болгон муктаждыктары, кылык-жоруктары тууралуу адамгерчиликтүү мыкты аңгеме.

Davidson, Margaret. ***Louis Braille: The Boy Who Invented Books for the Blind*** (Луи Брайль: Сокур адамдар үчүн китептерди ойлоп чыгарган бала). Scholastic Book Services, 557 Broadway, New York, NY 10012 USA.

Балдар үчүн ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү баланын жетишкендиктери тууралуу эң сонун баян. “БАЛАДАН балага” программасы үчүн жакшы китеп.

The Ragged Edge (formerly the Disability Rag & Resource) and Advocado Press. PO Box 406781, Louisville, KY 40204, USA. contact145@advocadopress.org, www.advocadopress.org

Бул басманын ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар тарабынан даярдалып турчу журналдары басылып чыкпай калган, бирок алардын бардык мыкты макалаларын жана талдоолорун www.raggededgemagazine.com вебсайтынан окуса болот. Аны убагында бастырып чыгарган Advocado Press басмасы мындан тышкары ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар жөнүндө эң сонун китептерди бастырып чыгарат.

Disability Awareness in Action (Ден соолук мүмкүнчүлүктөрүн чектеген илдеттер тууралуу кабардарлык иш жүзүндө). info@daa.org.uk, www.daa.org

Бул уюм ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын коомго интеграцияланышына, алардын укуктарынын корголушуна жана урматталып кабыл алынышына бардык мүмкүн жолдор менен көмөк көрсөтүү үчүн атайын ачылган вебсайттын үзгүлтүксүз иштөөсүн камсыздайт. Өзгөчө көйгөйлөрү бар адамдардын тобун уюштуруу жана колдоо тууралуу эң сонун материалдары бар.

КӨМӨКЧҮ КАРАЖАТТАР, ЖАСАЛГАЛАР ЖАНА АТАЙЫН ЖАБДУУ (АРАСЫНДА ДӨҢГӨЛӨКТҮҮ ОТУРГУЧТАР)

How to Make Basic Hospital Equipment (Бейтапкана үчүн негизги жабдууларды кантип жасоого болот). Roger England чогулткан практикалык колдонмо. The Schumacher Centre for Technology and Development, Bourton on Dunsmore, Rugby, Warwickshire CV23 9QZ UNITED KINGDOM. 1979, 88 стр. Тел: 44 1926 634501, publishinginfo@practicalaction.org.uk, http://developmentbookshop.com

Африка өлкөлөрүндө жөнөкөй металл түтүктөрдөн жана башка материалдардан жасалган дөңгөлөктүү отургучтар. Мыкты сүрөттөрү жана пайдалуу комментарийлер бар. Жазылган тили жетишерлик жөнөкөй.

UPKARAN: A Manual of Aids for the Multiply Handicapped (Көп бузулуусу бар адамдар үчүн көмөкчү каражаттар боюнча колдонмо). Bandra reclamation, K.C.Marg, Bandra (West), Mumbai 400 050, INDIA. Тел: 91 2644 3666, drmithualur@nrcissi.org, www.nrcissi.org

Көптөгөн эң сонун жана негизинен жөнөкөй көмөкчү жасалгалар камтылган. Мыкты сүрөттөрү бар. Англис жана хинди тилдеринде жазылган.

More with Less: Aids for Disabled People for Daily Living (Азыраак чыгымдар менен көбүрөөккө жетишүү: Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын күндөлүк жашоосуна керектүү көмөкчү каражаттар). TOOL Publications, PO Box 321, 2300 AH Leiden, THE NETHERLANDS. (перестал выпускаться)

Жөнөкөй англис, француз жана испан тилдеринде жазылган. Ар бир бетинде сүрөттөрү бар. Абдан жакшы ойлорду камтыйт.

Hotchkiss, Ralf. ***Independence Through Mobility: A Guide to the Manufacture of the ATI-Hotchkiss Wheelchair*** (Мобилдик аркылуу көз карандысыздык: ATI-Hotchkiss дөңгөлөктүү отургучун жасоо боюнча колдонмо). Whirlwind Wheelchair International, 2703 7th St., suite 134, Berkeley, CA 94710, USA. Тел: (510) 204-9333, info@whirlwindwheelchair.org, www.whirlwindwheelchair.org. www.web.unit.edu/sp.784/www/DOCUMENT/independence%20through%20mobility%20%20-%20Entire%20Document.pdf дарегинде акысыз жеткиликтүү.

Жердин өңгүл-дөңгүлдүгүнө карабай жүрүүгө ылайыкталган, болоттон жогору сапаттуу кымбат эмес дөңгөлөктүү отургучту жасоо боюнча майда-чүйдөсүнө чейин түшүндүргөн сүрөттөрү бар. Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар үчүн жеке транспорттун ар кандай түрлөрү жөнүндө китептердин тизмесин 604–606-беттерден караңыз.

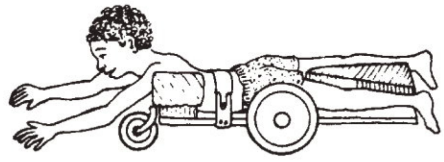

КОЛУ-БУТТУН ПРОТЕЗДЕРИ

Simple Below-knee Prosthesis Manufacture and Simple Above-knee Prosthesis Manufacture (Тизеге жетпеген жана тизеден ашкан жөнөкөй протездерди кантип жасоого болот). Dartnell. Handicap International (640-беттеги даректи караңыз). (басылып чыкпай калган)

Абдан сонун китеп. Протездерди жасоо боюнча жетишерлик жөнөкөй ыкмалар келтирилген. Кыскача маалыматын 634-беттен караңыз.

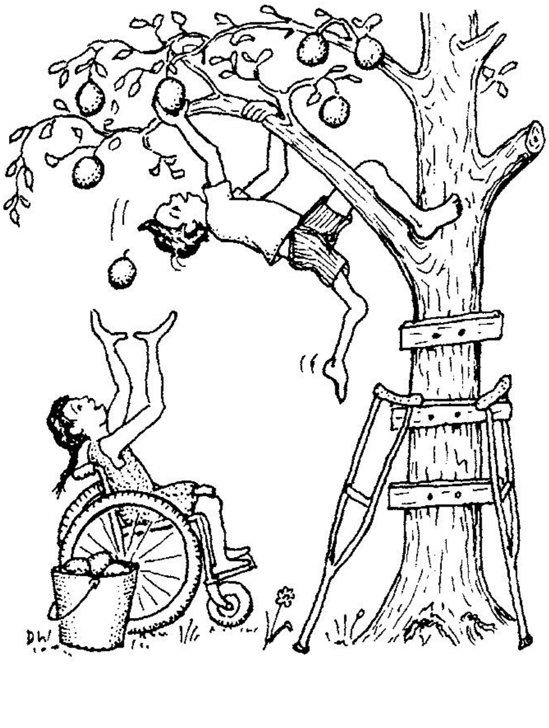

Геспериан фондунун башка китептери

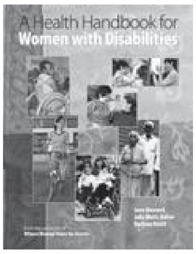

A Health Handbook for Women with Disabilities (Мүмкүнчүлүктөрү чектелгүү аялдар үчүн ден соолук маселелери боюнча маалымдама), авторлору Jane Maxwell, Julia Watts Belser жана Darlena David. Өзгөчө көйгөйлөрү бар аялдар жана аларды карагандар үчүн мындай аялдарга ылайыктуу медициналык жардам көрсөтүү, күндөлүк турмушундагы муктаждыктарын канааттандыруусуна көмөк кылуу, ден соолукка пайдалуу жана коопсуз жыныстык катнаш, үй-бүлөнү пландоо, кош бойлуулук жана төрөт, зордук-зомбулуктан сактануу сыяктуу маселелер боюнча кеңештерди жана сунуштарды камтыйт. Китепте негизинен физикалык маселелерге, стигма жана дискриминациялоо деген социалдык көйгөйлөргө басым жасалган. 406 беттен турат.

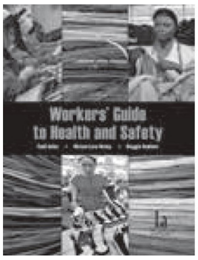

Worker's Guide to Health and Safety (Жумуш ордунда ден соолукту коргоо жана коопсуздук жолжоболору боюнча колдонмо), авторлору Todd Jailer, Miriam Lara-Meloy жана Maggie Robbins. Кооптуу шарттарда иштеген жумушчулар үчүн жумуш ордундагы коопсуздукту жана ден соолуктун корголушун камсыздоо маалыматтарын камтыйт. Жумушчуларга, алардынишине көзөмөл жүргүзгөндөргө жана коопсуздук комитеттерине тренингдерди, эмгек мамилелери боюнча курстарды өткөрүү үчүн баа жеткис ресурс. 576 беттен турат.

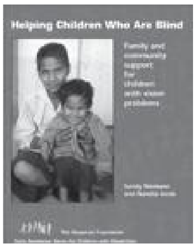

Helping Children Who Are Blind (Сокур балдарга жардам берүү), авторлору Sandy Niemann жана Namita Jacob. Ата-энелер жана балдарды караган башкалар сокур балдарына төрөлгөнүнөн тартып 5 жашка чыккыча ык-жөндөмдөрүн өрчүтүүсүнө кантип жардам берүүсү керекти тууралуу маалыматты камтыйт. Анда баланын көздөрүнүн көрүүсүн текшерүү, сокурдуктун алдын алуу, айланасы боюнча коопсуз которулуу, күндөлүк жумуштарды аткарууну үйрөтүү ж.б.у.с. темалар каралган. 192 беттен турат.

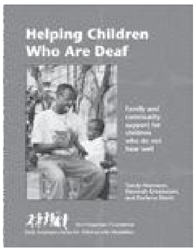

Helping Children Who Are Deaf (Дүлөй балдарга жардам берүү), авторлору Darlena David, Devorah Greenstein жана Sandy Niemann. Ата-энелер, мугалимдер жана балдарды караган башкалар дүлөй балдарына өз ара катнашуунун негизги жолдорун жана тилин үйрөнүүсүнө жардам берет. Анда баланын угуу жөндөмдүүлүгү канчалыкначар экенин баалоо жана аны жакшыртуу үчүн жөнөкөй ыкмалар, жергиликтүү коомчулор дүлөй балдарга кантип жардам бере алары, ата-энелер жана мындай балдарды караган башкалар бир бирине кантип колдоо көрсөтө алары тууралуу маалыматтар камтылган. 250 беттен турат.

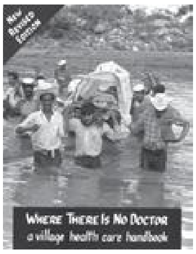

Where There Is No Doctor (Үй-бүлөнүн ден соолугу үчүн), автору David Werner, Carol Thuman жана Jane Maxwell аттуу айымдардын катышуусу менен. Бул биринчи медициналык жардамды көрсөтүү боюнча маалыматтарды камтыган, дүйнө жүзү боюнча эң кеңири колдонулган маалымдама. Анда көп кездешкен ооруларды аныктоо, дарылоо жана алардын алдын алуу тууралуу абдан маанилүү маалыматтар түшүнүктүү тилде жазылган. Китепте оорулардын алдын алуу, анын ичинде тазалык, тамакты терген ичүү, эмдөө маселелерине жана жергиликтүү коомчону ишке тартуунун маанилүүлүгүнө басым коюлган. 512 беттен турат.

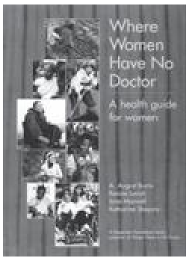

Where Women Have No Doctor (Аял кишилердин ден соолугу үчүн), авторлору A.August Burns, Ronnie Lovich, Jane Maxwell жана Katharine Shapiro. Китепте адамдын өзүнө өзү медициналык жардам көрсөтүүсү тууралуу маалымат аял кишинин ден соолугун жакшыртууга тоскоолдук түзгөн социалдык факторлорду түшүндүрүү маалыматы менен айкалыштырылып берилген. Аял кишилерге гана тийешелүү же аял кишилерге эркек кишилерден башкача таасир кылган көйгөйлөр тууралуу эң маанилүү маалыматтар камтылган. 584 беттен турат.

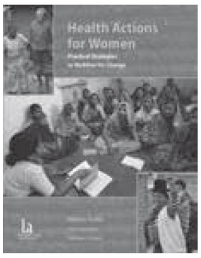

Health Actions for Women (Аял кишилердин ден соолугун коргоого багытталган ишмердик), авторлору Melissa Smith, Sarah Shannon жана Kathleen Vickery. 23 өлкөдө 41 коомдук иш топтору тарабынан иш жүзүндө текшерилген. Китепте аялдар менен кыздардын саламаттуу өмүр сүрүүсүнө тоскоол болгон нерселерди чечүүгө багытталган, так түшүндүрүлгөн жана кызыктуу сүрөттөр менен коштолгон далай иш-чаралар, стратегиялар жана мисалдар камтылган. 352 беттен турат.

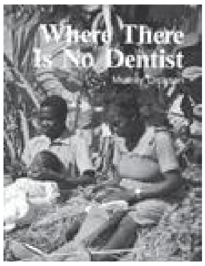

Where There Is No Dentist (Тиш доктур жок жерде эмне кылуу керек), автору Murray Dickson. Тиштерди жана бүйлөнү үйдө, мектепте жана коомдук жайларда кантип кароо керектиги тууралуу маалыматтарды камтыйт. Стоматологиялык жабдуу, тиштеги оюкка тыгын салуу, тиш сууруу, гигиенага жана туура тамактанууга үйрөтүү, ВИЧ жана ооз саламаттыгы сыяктуу маселелер боюнча сүрөттөрү бар, майда-чүйдөсүнө чейин маалыматтар келтирилген. 208 беттен турат.

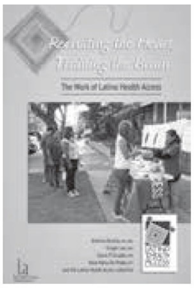

Recruiting the Heart, Training the Brain (Жүрөктө орун алуу, мээни үйрөтүү) деп аталган китепте Санта Анада (Калифорния) Latino Health Access программасынын курдаштар бир бирин билимди өркүндөтүү иштерине тартуу боюнча новатордук модели тууралуу айтылат. Май басуу жана диабет, жакырдык жана дискриминация сыяктуу көйгөйлөрдү, бул маселелер боюнча кеңештерди жана жетишкендиктерди ачык талкуулоо үмүт берет жана ден соолук көйгөйлөрү улам көбөйгөн өлкөбүзгө өзгөрүүлөрдү алып келет. 288 беттен турат.

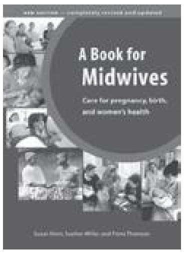

A Book for Midwives (Аначылар үчүн китеп), авторлору Susan Klein, Suellen Miller жана Fiona Thomson. Аял кишилердин жана ымыркайлардын кош бойлуулук, төрөт учурундагы жана андан кийинки ден соолугуна кайдыгер карабаган бардык адамдар үчүн мыкты үйрөтүүчү курал жана маалымдама. Анда төрөткө чейинки көзөмөл, толгоо жана төрөтүү, абалдын оорлоп кетиши, эмчек эмизүү жана репродуктивдүү саламаттык деген темалар камтылган. 544 беттен турат.

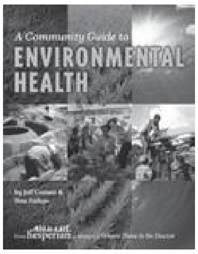

A Community Guide to Environmental Health (Айлана-чөйрөнү коргоо боюнча жергиликтүү коомчолор үчүн колдонмо), авторлору Jeff Conant жана Pam Fadem. Шаарда жана айылда жашаган, сак саламаттуу жашоого үндөгөн активисттерге жана жергиликтүү коомчолордун лидерлерине айлана-чөйрөгө жоопкерчиликтүү мамиле кылууга жардам берет. Даараткаңалардан тартып токсиндерге чейин, суу чарбачылыгынан тартып канализация маселелерине чейин, айыл чарбасынан тартып абанын булганышына чейин сыяктуу ар түрдүү темалар каралган. Анда пайдалуу иш-чаралар, ден соолукту жакшыртуу үчүн технологиялар жана ондогон окуялар келтирилген. 600 беттен турат.

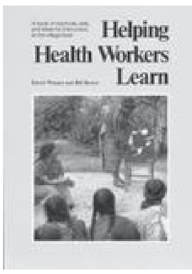

Helping Health Workers Learn (Жергиликтүү коомчолордогу медициналык-санитардык кызматчылардын билим деңгээлин жогорулатууга жардам берүү), авторлору David Werner жана Bill Bower. Дени сак жашоого үйрөтүүнү кантип көңүлдүү жана майнаптуу кылса болорун көрсөткөн, сөзсүз окулууга тийиш ресурс. Аз чыгымдуу үйрөтүү каражаттарын даярдоо боюнча иш-чараларды, кеңештерди, ыкмаларды жана ойлорду камтыйт. Медициналык тейлөөдө адамды көңүл чордонуна коюп кароого басым жасалат, жергиликтүү коомчолорду эл агартуу иштерине майнаптуу катыштыруу стратегиялары сунуш кылынат. 640 беттен турат.

Ушул аталыштагы китептердин бардыгын англис жана испан тилдеринде Геспериан фондунан алууга болот. Башка тилдердеги басылмалар, алардын баалары, аларды сатып алуу үчүн зарыл маалыматты алуу жана фонддун ишмердиги менен таанышуу үчүн биздин вебсайтыбызга кириңиз же бизге жазыңыз.

hesperian health guides

Hesperian Health Guides
1919 Addison St., #304
Berkeley, California 94704 USA
Тел: (510) 845-4507, факс: (510) 845-0539
Email: bookorders@hesperian.org
Наш вебсайт: www.hesperian.org